

[Christmas Møller.]

det ærede Medlems Stilling, end at den betyder, at man vil undskylde, hvad man selv gjorde i 1933. Anden Mening er der overhovedet ikke i denne Formulering.

Med Hensyn til Valgretsalderen kan jeg henvise til de Udtalelser, jeg har fremsat ved første Behandling af Sagen paa mit Partis Vegne.

Jeg skal dernæst med et Par Ord vende mig til Spørgsmaalet om Folkeafstemninger. Det, der maa være Opgaven — som var det i Kommissionen og har været det i Udvalget —, er at finde Vej frem til en Form, hvorefter det ikke er for vanskeligt at faa Forslag til Folkeafstemning, men som heller ikke gør det muligt for smaa Mindretal at genere Lovgivningsarbejdet, men lader det gaa sin rolige Gang. Jeg mener, at den Form, som Folkeafstemningen har faaet nu, i det store og hele er tilfredsstillende. Jeg lægger ikke Skjul paa, at vi hellere vilde have haft, at 10 pCt. af Vælgerne skulde kunne begære Folkeafstemning, end at der skulde 15 pCt. til. Der er heller ikke nogen som helst Tvivl om, at hvis man fra anden Side havde vist Forhandlingsvilje, saa havde der været Mulighed for at gennemføre noget saadant. Men en Ordning som den, man fra visse Sider har tænkt paa, at meget smaa Mindretal et Stykke Tid skal kunne standse Lovgivningsarbejdet, er efter min Opfattelse imod selve den Idé, paa hvilken den nye Forfatning bygger, og kan virke generende under Forhold, som det meget let kan tænkes vi selv i den nærmeste Fremtid kan komme ud for, nemlig hvor Afgørelse skal træffes hurtigt og bestemt.

Hvad angaar Enkeltmands Ret til at gaa til Domstolene med Krav om at faa Sager afgjort, naar vedkommende mener, at han er blevet forurettet eller berøvet sine grundlovmæssige Rettigheder, ved jeg jo særdeles vel, at Bestemmelserne om Rigsdagens juridiske Sekretær, saaledes som de blev formuleret i Forfatningskommissionen, og saaledes som de er formuleret nu, let ændrede, er Bestemmelser, som man ikke tillægger nogen videre Vægt. Jeg er ikke enig i den Betragtning. Det drejer sig jo om Indførelsen af en ny Institution, og det er derfor umuligt i Dag at sige, hvad den kan blive til. Men jeg gør opmærksom paa, at Rigsdagens juridiske Sekretærs Virksomhed maa ses i Belysning af, at enhver Borger kan indgive et Andragende til Rigsdagen, naar han kan faa en Rigsdagsmand til at gøre det, og at Stillingen derfor er den, at det, saaledes som Bestemmelserne nu er formuleret, er muligt om en vigtig Sag — en

Sag, som maaske kun berører en Enkeltmand, men for hvem den kan være af overordentlig stor Betydning — at faa den uden-administrative Gennemgang og Bedømmelse gennem Bestemmelsen om Andragenders Indgivelse. Jeg tror udmærket godt, at ærede Medlemmer vil kunne forestille sig Sager, der har foreligget i de senere Aar, som det i enhver Henseende havde været gavnligt og nyttigt at faa en saadan uden-administrativ Gennemgang af.

Jeg kommer dernæst til de Ændringer, der er foreslaaet med Hensyn til Folkekirken. Det ærede Medlem Hr. Brorsen søgte i denne Forbindelse, saaledes som det altsaa nu skal være Venstres Skik, i særlig Grad at vende sig mod de Konservative. Jeg tror dog ikke, at det ærede Medlem Hr. Brorsen vil bestride, at Partiet Venstre overhovedet ikke har vist Interesse for Spørgsmaalet om Ændring i de kirkelige Paragraffer før i allersidste Øjeblik, og at jeg angiver næppe Stillingen forkert, naar jeg siger, at man tværtimod har fraaraadet at beskæftige sig dermed. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem Hr. Brorsen vil sige, at jeg her giver en fejlagtig Bedømmelse af Stillingen. Hvis det ærede Medlem Hr. Brorsen ikke kan huske, hvad jo det, jeg nævnte før om Forfatningskommissionens Betænkning, kunde tyde paa, kan han jo blot dreje sig en Smule til højre og konferere med sin Kollega fra Forfatningskommissionen.

Altsaa, det maa staa klart for enhver — og det kan man for øvrigt ogsaa se af det kirkelige Udvalgs Vedtagelse —, at Konservatismen i den Forstand stod ene med Hensyn til sine Ønsker baade vedrørende Bestemmelserne om Kirkens Midler og Bestemmelserne om dens indre Forhold. Jeg er naturligvis vel tilfreds med, at man har kunnet gaa videre end i Forfatningskommissionens Betænkning, og jeg forstaar slet ikke, hvorfor det skal kritiseres. Til den ene Side siger man, at der ikke har kunnet forhandles, til den anden Side viser jo selve disse Ændringer, ogsaa af betydningsfuld Karakter, at der har kunnet forhandles, at Ændringer har kunnet gennemføres i Forslaget, saaledes som det oprindelig forelaa fra Statsministeren.

Om den Ændring, der her er foreslaaet, vil jeg gerne — ogsaa i Anledning af et Ændringsforslag, der er stillet af et enkelt Medlem af Udvalget — sige, at det er jo ingen Sag at formulere f. Eks. § 70 saaledes, som man selv ønsker det, naar man slet ikke skal tage Hensyn til Spørgsmaalet om at faa noget positivt gennem-